

Andrzej Świątczak

"Rozwój a zbawienie", René
Laurentin, Warszawa 1972 :
[recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 13/1, 337-338

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ność, nie brak tu jednak rzeczy nowych traktujących o roli Kościoła w ówczesnym społeczeństwie, kolegialności biskupów (391). Osobny paragraf poświęcono rozwojowi pojęcia celibatu (s. 387). W obu ostatnich przypadkach otrzymaliśmy wprawdzie raczej zwięzłe zestawienie faktów z minimalnym zwróceniem uwagi na genezę tych zagadnień. Dziwne trochę wydaje się słabe zaakcentowanie wpływu idei monastycznej na kształtowanie się postaci kapłaństwa. Licznie cytowane dekrety synodalne na ten temat nie tłumaczą bynajmniej pochodzenia ich treści.

Położenie nacisku na faktografię, widoczne w całej książce, nie razi, autor bowiem potrafił skutecznie obronić swe dzieło przed rozwlekłością. Erudycyjne walory książki czynią ją natomiast przystępną nawet dla początkującego historyka. Przytaczana literatura i odnośniki źródłowe (autor stwierdza, że był zmuszony opuścić niemal 2/3 wykorzystanej literatury przyczynkarskiej (s. V), cytuje raczej literaturę nowszą) mogą z powodzeniem służyć jako punkt wyjścia do badań bardziej szczegółowych. Obszerniejsze wskazówki bibliograficzne zamieszczone w odcinku książki poświęconemu życiu wewnętrznemu Kościoła odpowiadają wyjątkowo starannemu opracowaniu tego zagadnienia.

Najcenniejszym walorem książki jest ukazanie w niej wewnętrznych sił tkwiących w chrześcijaństwie i budujących jego postać. Udało się autorowi też uchwycić we właściwych proporcjach rolę tych czynników, które procesowi temu towarzyszyły i wplatały się w jego genezę.

Zygmunt Zieliński

René Laurentin, *Rozwój a zbawienie* (tłum. Z. Włodkowska) Warszawa 1972, Pax, ss. 260.

Czy rozwój ma znaczenie dla zbawienia zapowiadanego przez Chrystusa? Z tym pytaniem zwróciło się do Laurentina Meksykańskie Towarzystwo Teologiczne przygotowujące w 1968 r. narodowy kongres na temat *Rozwój i zbawienie świata*. Prezentowana książka zawiera materiały, refleksje i ankiety opracowane przez autora w związku z kongresem.

Punktem wyjścia Laurentina jest stwierdzenie znamienego faktu — ruchu na rzecz rozwoju. Problem, który jeszcze przed kilkunastu laty stanowił domenę wąskiego stosunkowo kręgu specjalistów przetworzył się aktualnie w ogromne i żywotne zainteresowanie ogółu sprawą rozwoju ludów. Stał się też jednym z najczęstszych i podstawowych tematów nauczania i działalności chrześcijańskiej. Autor celnie wyraża teologiczną motywację tych dążeń: „...rozwój jako proces porządku ludzkiego jest dziś szczególnie polem urzeczywistnienia *agape*, to jest miłości boskiej, która poprzez człowieka i struktury społeczne dosięga Boga” (s. 160). Jako taki ma również poważne znaczenie w skali ekumenicznej.

Po analizie źródeł ruchu i nakreśleniu sylwetek jego pionierów, myśl autora koncentruje się wokół podstaw teologii rozwoju. Wydaje się, że na szczególną uwagę zasługuje rozdz. 8, najciekawszy a zarazem zasadniczy w całej pracy. Poprzedza go wystarczająco dogłębna i jasna analiza słownictwa, kryteriów i środków rozwoju. Stwierdzenie związku rozwoju ze zbawieniem zdołało już przybrać postać niewiele znaczącego hasła. Ujęcie go natomiast w pytania: dlaczego rozwój dotyczy zbawienia oraz dlaczego Kościół upatruje w rozwoju główne zadania dzisiejszego chrześcijanina czyni lekturę bogatszą a nawet frapującą. Warto też odnieść czytelnika do końcowej części książki, gdzie Laurentin dokonuje oryginalnego zestawienia rozwoju z liturgią i z misją.

Andrzej Świątczak